

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/78/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119202780
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119202780.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fil'akovského a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobkyne: L. V., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v H. na ul. H. Č.. XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, IČO: 35792752, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Kubániho č. 16, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.181,41 eur, odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 29.04.2019 č.k. 9Csp 34/2019 -38 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyni sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.181,41 eur. Žalovaného zaviazal na náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu 100 %.
2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 82/2016 si žalobkyňa úspešne uplatnila voči žalovanému nárok na zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy po tom, ako žalobca listom zo dňa 11.07.2016 vyzval zamestnávateľa žalobkyne na výkon zrážok zo mzdy v celkovej výške 1.181,41 eur.
3. Podľa ust. § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.
4. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá (§ 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.06.2013).
5. Vyššie uvedené ustanovenie, či už v pôvodnom alebo terajšom znení, predstavuje ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia,

pretože toto sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovenej Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

6. V prejednávanej prípadnej možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré mohlo spôsobiť priamu finančnú ujmu spotrebiteľovi vo výške 1.181,41 eur a to tým, že napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a vráteniu poskytnutej istiny, si žalobca uplatňoval zaplatenie tejto sumy na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy.

7. Súčasné znenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala čo i len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na argumentáciu žalovaného, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie je dané až vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovršuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľskom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu.

8. Aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopusť, prípadne sa ho nedopusť v takej intenzite.

9. Výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Ak má mať primerané finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadosťučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu napr. až do vydania bezdôvodného obohatenia dodávateľom, bola aj spôsobená.

10. Žalovaný vo vzťahu k žalobkyni porušil minimálne zákonné povinnosti vyplývajúce z ust. § 4 ods. 2 písm. a) a písm. c) zákona č. 250/2007 Z.z., a to ukladanie povinnosti bez právneho dôvodu a použitie nekalých obchodných praktík a neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Žalovaný požadoval plnenie z neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, navyše so snahou uviesť zamestnávateľa žalobkyne do omylu ohľadne existencie pohľadávky, čo je nepochybne nekalou obchodnou praktikou.

11. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie je nepreskúmateľné a to pokiaľ ide o výšku priznaného nároku a tiež aj pokiaľ ide o základ priznaného nároku. Nezodpovedá žiadnemu vykonanému dokazovaniu, že žalobkyni hrozila ujma čo i len v sume 1 eura. Žalobkyňa netvrdila a ani nepreukázala, že jej zamestnávateľ by zrážku zo mzdy vykonal, že z jej mzdy v danom čase neboli vykonávané iné zrážky zo mzdy, že vôbec mala mzdu vo výške, z ktorej by zrážku zo mzdy bolo možné vykonať vzhľadom na zákonné obmedzenia plynúce z ust. § 551 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Záver súdu je tak založený na hypotéze, ktorá sa neopiera o žiadne reálne skutočnosti, ktoré by preukázané boli a z ktorých by mohol byť záver súdu odôvodňujúci výšku zadosťučinenia prijatý. V napádanom rozsudku ďalej absentuje odôvodnenie takých skutočností, ktoré by preukazovali dôvodnosť nároku v sume 1.181,41 eur. Podľa odôvodnenia rozsudku, žalovaný porušil ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. a to ukladanie povinnosti spotrebiteľovi bez právneho dôvodu. Z preukázaných skutočností nevyplýva, aby žalovaný pri predložení dohody o zrážkach zo mzdy postupoval na základe skutočností, z ktorých by vyplývalo, že nemá voči žalobkyni nárok na peňažné plnenie. Žalovaný mal ďalej porušiť ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 250/2007 Z.z. a to použitím

nekalej obchodnej praxi a neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Z rozsudku nevyplýva, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Csp 82/2016 bolo rozhodnuté na základe takéhoto záveru. Podľa odôvodnenia, žalovaný požadoval plnenie z neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy. Z dohody o zrážkach zo mzdy žiadne plnenie nikdy nevyplýva, pretože ide o spôsob plnenia záväzku, nie o právny dôvod záväzku.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

16. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

18. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

19. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

20. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušeniu práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušeniu práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

21. Vo veci 15Csp 82/2016 Okresného súdu Prešov sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Vo vzťahu k takto uplatnenému nároku mala žalobkyňa v konaní plný úspech. Stalo sa tak z dôvodu absolútnej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Okrem uvedeného sa v rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 06.03.2018 č.k. 15Csp 82/2016 - 131 poukázalo na viaceré nedostatky uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere. Jej súčasťou bola aj neprijateľná zmluvná podmienka spočívajúca v uzavretí dohody o poskytnutí služby ako záväzku veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, pričom takáto dohoda s rovnakým obsahom bola Okresným súdom Prešov vo veci 9C 140/2013 vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ďalej sa zdôraznilo, že zmluva nerešpektuje povinnosť uviesť obligatórne náležitosti zmluvy, keď táto neobsahuje náležitosť vyplývajúcu z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorou je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Uvedené spôsobuje, že poskytnutý úver sa považuje podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Právoplatným ukončením konania vo veci 15Csp 82/2016 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušeniu práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 08.02.2019, teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

22. Žalobkyňa si bez akejkoľvek pochybnosti v inom súdnom konaní úspešne uplatnila uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

23. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Napriek neplatnej dohode o zrážkach zo mzdy, žalovaný túto dohodu použil a požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie odporujúce dobrým mravom. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa taktiež aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 82/2016, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do právoplatného skončenia konania vo veci 15Csp 82/2016 Okresného súdu Prešov. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy a snažil sa ju použiť na výkon zrážok zo mzdy prostredníctvom zamestnávateľa žalobkyne, a to v situácii, keď žalobkyňa vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru istinu úveru už žalobcovi uhradila. Z poskytnutého úveru vo výške 900 eur poplatok za jeho poskytnutie vo výške 90 eur bol splatný v deň poskytnutia úveru. Žalobkyni teda reálne bola poskytnutá čiastka 810 eur. Podľa prehľadu platieb úveru ku dňu 03.06.2016 (č.l. 13 spisu) žalobkyňa uhradila žalovanému 18 splátok vo výške po 49,20 eur, teda celkovo zaplatila žalovanému sumu 885,60 eur, teda čiastku vyššiu, než na akú žalovanému vznikol nárok vzhľadom na v rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 06.03.2018 č.k. 15Csp 82/2016 - 131 konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a neprijateľnosť dohody o poskytnutí služby.

24. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať

finančné zadosťučinenie vo výške 1.181,41 eur, tak ako to požadovala žalobkyňa. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

25. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).